

OMRON

**Infekce
dýchacích cest
V DĚTSTVÍ**

GOING FOR **ZERO**

Péče o zdraví bez kompromisů

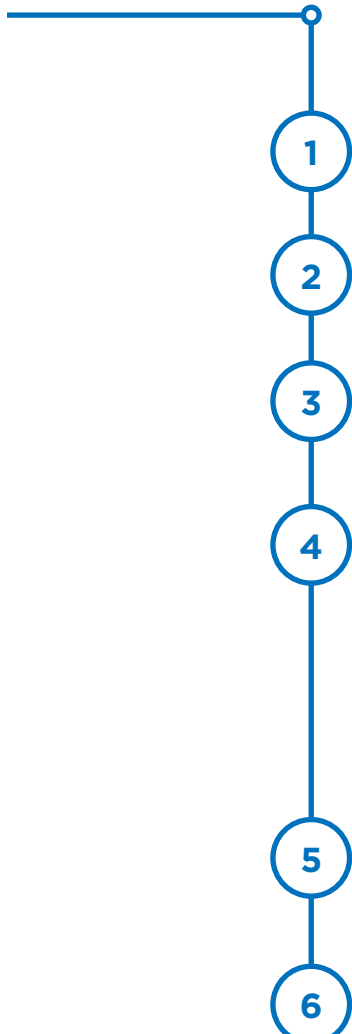
ÚVOD

Účelem této příručky je podání informací o hlavních nemocech horních cest dýchacích v dětství a, v souladu s konceptem „spojených cest dýchacích“, o významu včasné a účinné léčebné péče. Její součástí je i inhalační terapie, účinná při léčbě dýchacích cest, představeny budou její výhody, indikace a faktory ovlivňující její efektivitu.

Tato brožura je adresována všem pediatrům, kteří si přejí obdržet informace týkající se onemocnění horních a dolních cest dýchacích u dětí, jejich léčby a prevence, s cílem být prospěšný v každodenní lékařské praxi.

OBSAH

1	Nejběžnější onemocnění horních cest dýchacích u dětí. . .	4
2	Klíčový koncept: spojené cesty dýchací	6
3	Důležitost včasné léčby	7
4	Celostní přístup k léčbě respiračních onemocnění	8
	Inhalační terapie	8
	Čištění nosních dutin	10
5	Léčba dýchacích onemocnění: léčba zaměřená na individuální potřeby pacienta	12
6	Reference	16

NEJBĚŽNĚJŠÍ ONEMOCNĚNÍ HORNÍCH CEST DÝCHACÍCH U DĚTÍ

- Respirační onemocnění u dětí jsou velmi běžná, tvoří **60%** denních návštěv u pediatrů.¹
- Odhad četnosti onemocnění dýchacích cest v dětství je **8 infekcí ročně** do **tří let** věku a **6 infekcí ročně** mezi **třetím a šestým/sedmým rokem** dítěte.¹
- Onemocnění horních cest dýchacích, zejména virového původu, představuje **50% všech** dětských onemocnění v předškolním věku a **30% ve věku 5-12 let**.¹

TRACHEA: TRACHEITIDA

- Tracheální infekce, vyskytující se jako komplikace virové laryngotracheální bronchitidy⁵
- Bakteriální etiologie (*S. aureus*, *H. influenzae*, *M. catarrhalis*, *S. pneumoniae*)^{5,6}
- Nejvyšší výskyt na podzim a v zimě u dětí ve věku 6 měsíců až 8 let.⁶

NOSNÍ DUTINY: RINITIDA+

- Nejběžnější onemocnění dýchacích cest u dětí
- Zánět nosního epitelu (podráždění nosu, zvýšený výtok, neprůchodnost)^{2,3}
- Alergické nebo virové příčiny (rhinoviry jako etiologické agens)
- Komplikace: bakteriální superinfekce, chronické problémy, sinusitida, otitida, infekce dolních cest dýchacích²

PARANASÁLNÍ DUTINY (RHINO) SINUSITIDA

- Zánět vedlejších nosních dutin
- Sekundární infekce v důsledku propojení vedlejších dutin a nosních dutin
- Silný zánět vedoucí k neprůchodnosti vedlejších dutin kvůli zablokovaným ostiím. Přetrvávání hlenu v dutinách, který – z důvodu neprůchodnosti – nelze vyloučit nosními dutinami, s následnou bakteriální infekcí.^{2,4}
- Klasifikace na základě délky trvání příznaků u zasažených vedlejších dutin (akutní 10–30 dnů, subakutní 30–90 dnů a chronické > 90 dnů)²
- Při virové infekci dýchacích cest se může vyvinout komplikace v podobě akutní bakteriální sinusitidy. Tato situace nastává u 8% dětí ve věku 6–36 měsíců.⁴

LARYNX: LARYNGITIDA

- Samostatná infekce hrtanu nebo ve spojitosti s infekcí horních cest dýchacích
- Většinou virová příčina
- Komplikace: akutní zánět sliznice hrtanu, závažná forma, postihující tracheálně a bronchiálně (kašel, nesnadné dýchání, chrapot)²

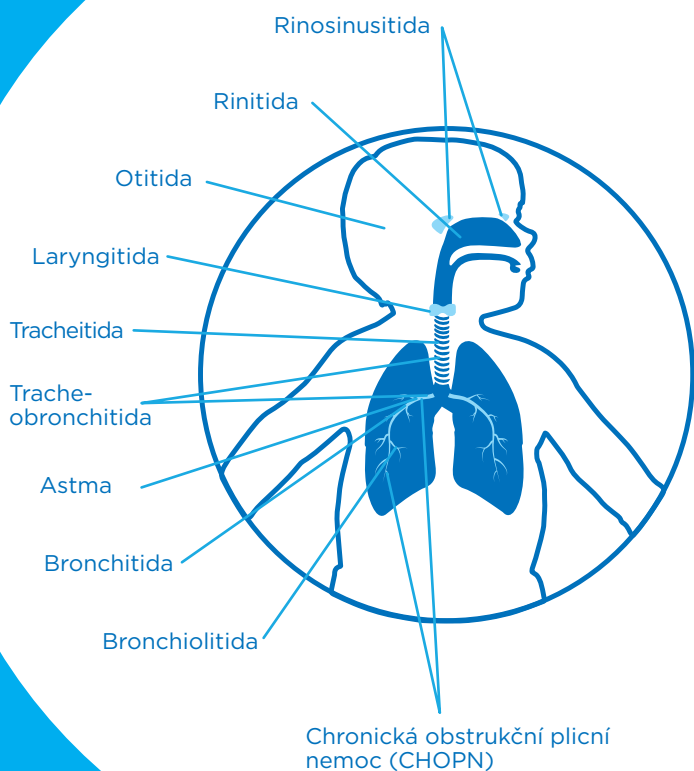

KLÍČOVÝ KONCEPT: SPOJENÉ CESTY DÝCHACÍ

- Epidemiologické, patofyziologické a klinické výsledky dokázaly spojitost **mezi onemocněními horních a dolních cest dýchacích**, vedoucí k „**Onemocnění spojených cest dýchacích**“.^{7, 8, 9}
- **Mechanismy interakce mezi nosem a plícemi** byly dobře popsány v souvislosti alergických patologií, jako např. u alergické rýmy a astmatu.^{7, 8, 9} Mimo to byly infekce horních cest dýchacích prokázány jako důležité faktory spouštějící výrazné procento záchvatů astmatu u malých dětí.^{9, 10}

Anatomické a histologické důkazy	Epidemiologické důkazy	Patofyziologické důkazy	Klinické důkazy
• Anatomické a histologické podobnosti nosní a průduškové sliznice.⁸ • Společné akce během přenosu vzduchu⁸ • Společné akce při vdechnutí cizího předmětu.^{7, 8}	• 19–38 % pacientů trpících alergickou rýmou má současně astma a 30–80 % pacientů s astmatem zároveň trpí alergickou rýmou^{8, 8} • Virové infekce horních cest dýchacích jsou důležitými faktory zodpovědnými za záchvaty astmatu u dětí.^{9, 10}	• Komunikace mezi horními a dolními cestami dýchacími zřejmě probíhá díky systémové zánětlivé odpovědi prostřednictvím kostní dřeně.^{8, 8} • Změny na dýchacích cestách nejen u astmatiků, ale i u atopických pacientů bez astmatu a pacientů trpících alergickou rýmou.⁸	• Léčba alergické rýmy může zlepšit symptomy astmatu.⁸ • Společné akce během přenosu vzduchu⁸ • Společné akce během přenosu vzduchu⁸ • Zmírnění symptomů astmatu a alergické rýmy po podání intranazální kortikosteroidové léčby⁸

DŮLEŽITOST: VČASNÉ LÉČBY

- **Záněty horních cest dýchacích** jsou spojeny s více či méně závažnými syndromy, které zahrnují neprůchodnost nosu, překrvení nosní sliznice nebo změny ve složení sekretu.¹¹
- Záněty horních cest dýchacích mohou způsobit komplikace jako např. **sinusitida, otitida, bronchitida, astma nebo rino-bronchiální syndrom.**¹¹
- Tudiž je **včasná a efektivní léčba zánětů horních cest dýchacích** nezbytná a důležitá.¹¹

CELOSTNÍ PŘÍSTUP K LÉČBĚ ONEMOCNĚNÍ DÝCHACÍCH CEST

TERAPIE inhalací

CO TO JE?

- **Terapie inhalací** je založena na dodání léčiva ve formě aerosolu přímo do místa postižení a je **považována za nejefektivnější a bezpečný způsob při onemocnění dýchacích cest**.¹² Tato terapie je **indikována pro všechny věkové skupiny** a v případech kdy se v horních a dolních cestách dýchacích objevuje neprůchodnost a pískání¹²

VÝHODY TERAPIE INHALACÍ¹²

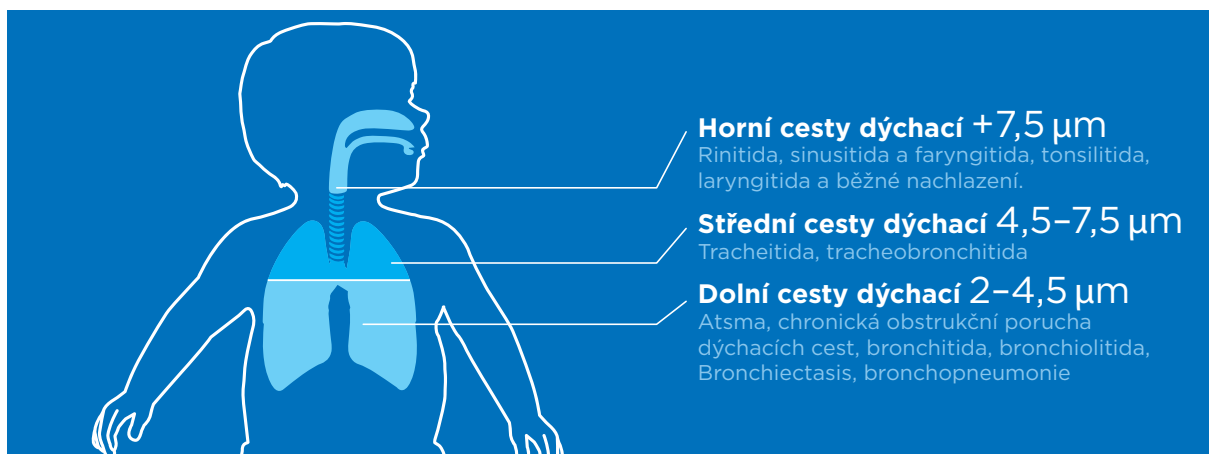
- Dodání koncentrovaného léčiva přímo na místo určení.
- Přímý účinek léčiva na daný cílový orgán
- Okamžitý efekt ihned po inhalaci
- Stejný terapeutický efekt jako perorální podání léčiva, ale s použitím menší dávky
- Minimalizace možných nežádoucích systémových účinků

JAK TO FUNGUJE?

Částice aerosolu mohou být dodány do různých částí dýchacího systému

- Čím je aerosolová částice **menší**, tím je **schopna** dostat se **hlouběji do plic**.
- Velikost částic je indikována pomocí statistického parametru **MMAD (Mass Median Aerodynamic Diameter)**. MMAD roven 5 μm znamená, že v daném vzorku 50% všech částic bude > než 5 μm a zbylých 50% bude < než 5 μm .¹²
- **MMAD** představuje **nejdůležitější rozlišující faktor** mezi faryngeálním a laryngeálním přechodem a **určuje umístění léčiva v respiračním traktu**.

CELOSTNÍ PŘÍSTUP K LÉČBĚ ONEMOCNĚNÍ DÝCHACÍCH CEST

ČIŠTĚNÍ NOSU

CO TO JE?

- Čištění nosní dutiny je prospěšné při léčbě horních cest dýchacích (jako např. běžná rýma nebo alergická rýma) snižuje riziko sekundárních a více závažných onemocnění (rinosinitida a akutní zánět středního ucha)¹⁴.
- Existují různé způsoby čištění nosu:
  - * výplach nosu * nosní sprcha * odsávání z nosu
- Všechny tyto metody spočívají **čištění nosních dírek solným roztokem, který napomáhá změkčení a zjemnění sekretu, který lze poté jemně odstranit.**
- Těmito činnostmi se provádí **čištění od hlenu, posiluje se odstraňování hlenu řasinkami, snižuje se místní koncentrace prozánětlivých mediátorů a zvlhčuje se nosní sliznice**¹⁵.
- **Výplach nosu, nosní sprcha a aspirace** jsou podpůrné (nefarmakologické) terapie doporučované mezinárodními odborníky^{16,17}.

JAK TO FUNGUJE?

- **Dodání solného roztoku** do nosních dírek **výplachem nebo sprchou**¹⁶ usnadňuje „koupele“ nosní dutiny¹⁶.
- U **malých dětí**, které nejsou schopny samy se vysmrkat, následující body byly prokázány jako prospěšné a pomocné **k zachování normálních nosních fyziologických funkcí**:
  - Použití solného roztoku za účelem změkčení nosních sekretů a poté
  - **opatrná aspirace hlenu**
- V dnešní době **mohou být tyto procedury** prováděny manuálně nebo za pomoci **moderních, k tomuto účelu určených, přístrojů**, které umožňují rychlé a efektivní čištění nosu.

VÝHODY ČIŠTĚNÍ NOSU

- Snížené riziko akutní otitidy a rinosinuitidy¹⁴.
- Užívání menšího množství léků²⁰
- Více klidného spánku dítěte a kvality krmení²⁰
- Zlepšení dýchání²⁰

LÉČBA RESPIRAČNÍCH ONEMOCNĚNÍ ŘEŠENÍ PRO KAŽDÉHO PACIENTA

- V případě **předepsané inhalační terapie** je důležité **definovat plán léčby** a vzít v potaz **věk** a možnost dodržování **léčby malým pacientem** za podpory jeho rodiny¹².
- Je velmi důležité **vvybrat nejvhodnější prostředek pro dávkování aerosolu** pro každého individuálního pacienta. **Kvalitní inhalátory** umožňují výběr velikosti částic a tím **cílenou léčbu horních, středních nebo dolních cest dýchacích** za použití všech hlavních kategorií léčiv při aerosolové terapii (kortikosteroidy, mukolytika, bronchodilatátory)¹².
- **Kombinovaný systém inhalátoru a nosní sprchy nebo inhalátoru a odsávačky** jsou nyní k dostání na trhu. Díky nim můžeme v krátkém čase odstranit hlen a poté provést inhalaci, pokud je zapotřebí. Tento postup **zaručí efektivní vyčištění nosu i u nespolupracujících pacientů¹⁶** jako například **novorozenci a velmi malé děti**.

DÝCHACÍ CESTY

HORNÍ
CESTY DÝCHACÍ

STŘEDNÍ
CESTY DÝCHACÍ

DOLNÍ
CESTY DÝCHACÍ

VELIKOST
AEROSOLOVÝCH
ČÁSTIC

+7,5 μm

4,5–7,5 μm

2–4,5 μm

ONEMOCNĚNÍ

Rinitida
Rinosinusitida
Otitida
Laryngitida

Tracheitida
Tracheobronchitida

Astma
Bronchitida
Bronchiolitida
Chronická obstrukční
plicní nemoc

NESCHOPNI
SE VYSMRKAT

**Krok 1: Zjemnění / změkčení sekretu za použití
solného roztoku v nosních dírkách**

Krok 2: Nosní odsávačka

Krok 3: Inhalační terapie

SCHOPNI
SAMI SE VYSMRKAT

**Krok 1: Nosní výplach nebo nosní sprcha za použití
solného roztoku**

Krok 2: Inhalační terapie

My, v OMRON Healthcare, se snažíme Vám pomoci při léčbě pacientů tak, aby je jejich zdravotní stav ovlivňoval co nejméně a mohli pokračovat v aktivním životě. Součástí toho je i možnost doporučit klinicky ověřené přístroje k domácí léčbě - bez kompromisů.

Pro zdravější život

BEZ KOMPROMISŮ

OMRON

Obchodní zastoupení a autorizovaný servis OMRON pro ČR
Spotřebitelská linka: 475 211 113, info@celimed.cz.
Více info na www.inhalator.cz